

Програмою дисципліни передбачено читання лекцій, проведення практичних і лабораторних занять, виконання індивідуальних завдань, написання рефератів, а в процесі проведення занять здійснюється поточний або модульний контроль знань студентів. Основна мета проведення лабораторних занять — набуття студентами навичок використання ППП і сучасних ІТ для розв'язування типових задач з економіки праці та управління персоналом. При проведенні цих занять використовуються такі ППП як «Парус — Персонал», «Кадри», «Галактика». В процесі роботи з одним із пакетів студент повинен підготувати контрольний приклад та виконати основні режими з введення необхідних даних і формування звітності. Виконане завдання демонструється викладачеві, який оцінює його у 5 балів.

Крім лабораторних робіт програмою дисципліни передбачено виконання індивідуальних завдань. Тому на першому практичному занятті кожен зі студентів узгоджує з викладачем назву задачі, за якою самостійно розробляє два проектні документи «Опис постановки задачі» і «Опис алгоритму» та формує базу даних для вирішення задачі в середовищі СКБД Access. Перелік задач та методичні вказівки щодо їх розв'язування наведені в науково-методичному посібнику для самостійного вивчення дисципліни. Результати виконаної роботи оформлюються у вигляді звіту, який можна представляти в надрукованому або електронному вигляді. За успішний захист звіту студент може отримати 10 балів.

Вважаю, що застосування комп'ютерної технології при індивідуальності завдань піднімає рівень засвоєння програмного матеріалу, прискорює й активізує процес накопичення знань.

О. П. Покотило, канд. істор. наук, асистент
кафедри політичної історії

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПЕРЕХОДІ ДО СИСТЕМИ КРЕДИТНИХ ОДИНИЦЬ

Організація навчального процесу при переході до системи кредитних одиниць потребує перебудови, яка здійснюється по так званій кредитно-модульній системі.

Система кредитних одиниць — це системний спосіб описання навчальних програм шляхом присвоєння кредитних одиниць її компонентам (дисциплінам, курсам та ін.). У світовій системі вищої освіти широко використовуються такі системи кредитів, як: USCS — американська система кредитів, CATS — британська сис-

тема кредитів, UCTS — система передачі університетських кредитів в країнах Азії та басейну Тихого океану та ECTS — європейська система залікового переводу, яку було розроблено Європейською комісією у 1997 р. Вважається, що при введенні перевідної системи ECTS полегшується академічне призначення дипломів та кваліфікацій, стають прозорими навчальні програми та учбові плани.

Формами навчального процесу є: аудиторні заняття (лекції, практичні заняття та ін.), позааудиторні заняття (індивідуальні консультації, самостійна робота та ін.), контроль знань (контрольні роботи, тестування та ін.), поточна та підсумкова атестації (підсумкове тестування з дисципліни, іспит).

Університет відповідає за методичне забезпечення навчального процесу. Зокрема, для кожної спеціальності на факультетах повинні бути підготовлені програми з кожної дисципліни навчального плану, матеріали для аудиторної роботи з кожної дисципліни (тексти лекцій, плани семінарських занять та ін.), матеріали для самостійної роботи студентів (набори текстів домашніх завдань, теми рефератів та ін.), матеріали для контролю знань студентів (письмові контрольні завдання, письмові та електронні тексти та ін.), матеріали для проведення практики (програми для проведення навчальної практики, форми звітної документації та ін.).

Запис студентів для вивчення дисципліни наступного навчального року організовує факультет. Якщо студент, який переведений на наступний курс, вчасно не подав до деканату факультету свій індивідуальний навчальний план, тоді за основу його навчання приймається типовий робочий план відповідного курсу. Використовуючи індивідуальні плани студентів, факультет формує робочі навчальні плани і складає розклад занять на один семестр навчального плану.

Контроль засвоєння кожної дисципліни здійснюється за допомогою бально-рейтингової системи, включаючи рубіжну та поточну атестації. Університет розробляє загальні схеми для навчальних груп спеціальностей, а факультет і кафедри — конкретні схеми та положення про бально-рейтингову систему з кожної дисципліни. За результатами рубіжного і поточного контролю факультет складає академічні рейтинги студентів. Високий рейтинг дозволяє студенту отримувати академічні пільги (підвищену стипендію, безкоштовне навчання та ін.).

Таким чином, організація навчального процесу при переході до системи кредитних одиниць включає чотири компоненти: форми введення навчального процесу, методичне забезпечення, запис студентів на дисципліни, організація системи контролю знань студентів.